

TELEGRAFUL ROMANU

Telegraful ese de döue ori pre septemana: Dumineca si Joia. — Prenumeratia se face in Sabiu la espeditur'a foie, pre afara la c. r. poste cu bani gata prin scrisori francate, adresate catre espeditura. Pretinul prenumeratui pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a. ear pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 84.

ANULU XXII.

Sabiu in 24 Octomvre (5 Nov.) 1874.

Propunerea ce urmeaza o publicam in urm'a unei dispusetiuni congresuale cu scopu de a putea fi studiata de toti membri congresului.

Propunere
catra Congresulu natiunalu bisericescu
gr. or. romana.

Considerandu petitiunile credinciosilor nostri din partile Banatului temesianu de dato Temisi'ra 2/14 Oct. 1868 si a celor din partile Ungariei superioare de dato Oradea-Mare 5/17 Sept. 1868 — ambele acuse la actele Congresului din 1868 sub lit. G. si H. pentru infinitarea a duoru episcopii la Timisi'ra si Oradea-Mare;

Considerandu conclusulu Congresului din an. 1870 Nr. 105, si petitiunile susu amintitilor confrati ai nostri renoite si la Congresulu presentu;

Considerandu dreptulu istoricu al acelor döue episcopii si necesitatea reinfintarii acelor'a;

Considerandu p'ia dorintia a Marelui Archipastorii Andreiu Bar. de Siagun'a lasata noue si urmatoriloru ca unu faru condutoriu in testamentulu seu cu preingrigire si in partea materiale pentru acele döue episcopie;

Considerandu mai departe, ca prin infinitarea numai a uneia dintre acele döue episcopie nu numai s'aru vatemă interesele cei-lalte parti, care asemenea astepăta cu totu dreptulu sa veda dorint'a loru catu mai curendu realisata, — dara prin arondarea deocamdata numai a patru eparchie s'aru dificultă prea multa rearondarea mai târdie a provinciei metropolitanane in cinci eparchie; — si

Considerandu ca si partile temesiane potu dispune de asemenea puteri pentru infinitarea episcopiei loru, ca si partile dela Oradea-Mare; — despre o parte, iera despre alta parte

Considerandu ca impartirea provinciei metropolitanane in mai multe eparchie cu privire la reinfintarea nouelor episcopie va aduce cu sine necesitatea modificării statutului organicu in punctele, ce privesc concurrentia singuratecelor eparchie la Congresulu ordinariu si la celu elec-

titu;

Considerandu acea impregiurare momentosa, motivata mai specialu prin votulu separatu aclusu sub lit. E la actele Congresului din 1868, si justificata prin urmările aplicatiunei, din care s'a doveditu, ca archidiecesanii nu-si potu aduce la valore scumpulu si vechiulu seu dreptu de alegerea Archiereului seu in acea mersu, si dupa acea incurgere, ce o exerciză diecesele sufragane atatul la alegerea Archiereilor sei catu si a Metropolitanului comunu; si in specie

Considerandu, ca — dupa ce episcopii sufragani nu numai suntu membri naturali ai Congresului, ai Consistoriului metropolitanu, ai Sindului episcopescu etc. — si prin urmare ca atari trebuie sa poseda increderea comună a intregului corpu bisericescu adeca a intregei provincie metropolitanane, — dara ei fiindu si dupa canonele bisericesci cei dintai candidati la scaunulu metropolitanu, care occupa si pre celu archidiecesanu, archidieces'a trebuie sa aiba mai mare interesu chiaru si de catu diecesanii insusi, ca cine se alege acolo de episopi; in fine

Considerandu, ca prin arondarea

nouelor eparchie in urm'a reinfintandelor episcopie se atingu drepturile autonome de teritorie si de interese fundatiunali, dotatiunali si banali, asupr'a caror'a nu se poate dispune fara consensulu respectivelor eparchie:

Se facu urmatorele propuneri:
I. Ca Ven. Congresu sa decida reinfintarea deodata a ambelor episcopie dela Oradea-Mare si Temisi'ra, inse in combinatiune cu propunerile urmatorie:

II. Ca deodata cu deciderea infinitarei celor döue episcopie susu numite sa se statorasca si concursulu singuratecelor eparchie la Congresulu ordinariu si la celu electivu, si in specie la celu din urma pre bas'a principiului de reciprocitate perfecta, adeca: ca in ce mersu concurgu diecesele sufragane la alegerea Archiepiscopului si Metropolitanului, in acea mersu sa ia si archidiecesanii parte la alegerea episcopilor sufragani;

III. Ca totu deodata cu infinitarea cestiuatelor döue episcopie noue, sa se statorasca nu numai arondarea teritoriale a Metropolitaniei in cinci eparchie, dara si participarea la dotatiunile si fondurile comune in proportiunea numerica a sufletelor, prin urmare in specialu;

IV. Ca si caus'a fondurilor comune a dieceselor aradane si caransebiane apelata la Congresu, sa se decida in combinatiune cu cestiuanea infinitarei celor döue episcopie noue.

V. Ca asupr'a cestiuilor de teritorie si de fonduri, dotatiuni si bani, cedande la nouele episcopii sa se cera si consensulu respectivelor sinode eparchiale;

VI. Ca totu cestiuile susu atinse finalmente sa se articuleze prin o novala statutulu organicu.

Sabiu in 23 Oct. (4 Nov.) 1874.

Ioane cav. de Pascariu.

Congresulu natiunalu bisericescu gr. or.

Siedint'a V din 19 Octobre. v. 1874.

Sambata inainte de amedi s'a tie-nutu o siedintia secreta in caus'a deputatilor cler. dificultati din cerculu Sebesiului: M. Lazaru si Aleandru Tordasianu, inse fara nici unu resultat. Dupa amedi deschidiu-se siedint'a publica se verificara mai intaiu M. Lazaru si Al. Tordasianu, dupa ce a sositu telegram'a dela P. Prot. din Sebesi Tipeiu, prin care comisariulu asigura, ca actele electoralii suntu autentice si in ordine buna. Tota disputa cea lunga pentru a nulifică actulu, a fostu unu "certamen de lana caprina." Se verificara mai departe la propunerea comisiiunei deputatii: N. Cristea, N. Popoviciu, Z. Boiu I. Gallu, S. Piso, Sim. Piso, I. Tecont'a, I. Zacharie, toti din archidiecesa si N. Prosteanu din dieces'a Caransebesiului.

Mai multa vorba s'a facutu in siedint'a de adi pentru deputatulu laicu din cer. II. Petru Rosca, contra carui s'a insinuatu 3 proteste. Aici e notoricu, ca nu numai s'a cerutu nulificarea alegerei, dara din motivu, ca in protocoolele de alegere V. Romanu intrunesce majoritatea voturilor s'a propus, sa se dee acestui credintualulu si acest'a propunere a fostu sustinuta prin d. Desseanu. In fine se primesce propunerea comisiiunei,

si actulu avendu defecte de formalitate s'a nulificatu. Siedint'a s'a redicatu la 7 ore sera si s'a anuntat alegerea de metropolitul pre diu'a de Dumineca la 11 ore a. m.

Siedint'a VI din 20 Oct. v. 1874.

Siedint'a se deschide la 11 1/2 ore a. m. Se cetește protocolul din siedint'a trecuta si se autentica cu unele modificatiuni propuse din partea deputatilor, Cosm'a, Desseanu si Zige.

Deputatulu si notariulu gen. Rotariu propune alegerea comisiiunei bugetarie, pentru care se si alegu deputatii Hanni'a si Moldovanu.

Dep. Rotariu avendu in vedere actulu celu insemnatul ce se apropia propune, sa se autentice cele trei liste recerute de statutulu organicu; arata ca din archidiecesa suntu 57 deputati verificati, iera din diecese 54. In urma acestei propunerii se autentica listele si presiedintele congresualu Prea Santi'a Sea Ep. Popasu aduce la cunoștința, ca intielegendu ca a intratu in combinatiune de alegere la scaunulu metropolitanu, a renuntat dela presidiu in consistoriulu metropolitanu si acest'a a alesu in loculu seu de comisariu la actulu de alegere pre Ilustitatea Sea D. M. Romanu, Eppu alu Aradului. Prea Santi'a Sea ocupa loculu presidialu adresandu-se catre congresu cu o cuventare, prin care se roga, ca congresulu sa pasiesca in cea mai buna ordine la actulu de alegere, findu ca astfelui cere demnitatea unei adunari intrunite spre unu scopu atatul de sublimu cum este alegerea celui mai inaltu prelatu bisericescu, si numai astfelui i se va usiurá sarcina grea ce o a luatua asupr'a si — ca comisariu.

Se constata numerulu membrilor. In archidiecesa suntu 57. iera in cele doue diecese sufragane 54. Urmeza la propunerea deputatului Cosma sortitura, pentru a statori paritatea receptata de statutulu org. — De membrii scrutinatori, s'a alesu: A. Mocioni, Ratiu si Cosma. Din urna a esitul prin sorte deputatii: Davidu Almasianu, R. Patitita, si P. Nemesiu, cari nu au votu la alegere. Absentandu deputatii Prosteanu si Hodosiu numerulu votantiloru e 106 — Urmandu votarea a rezultat, dupa cum amu impartasitudo degia in numerulu trecutu, pentru Ilust. Sea D.-Episcopu alu Caransebesiului I. Popasu 64, pentru Precuv. S. P. Archim. si Vic. arch. N. Pope'a 40 voturi, 1 votu s'a datu epis. Romanu si o sie-dula a fostu alba.

Ilustritatea Sea D. Episcopu Popasu intrunindu majoritatea voturilor se dechiara intre strigari de "sa traiésca" de Archiepiscopu si Metropolitanu alu românului de rel. gr. or. din Ungaria si Transilvania.

Présanti'a Sea se adresă catre congresu cu o cuventare bine semtita, in care accentua missiunea cea grea de archiepastorii si apromite, ca se va nesu: pentru prosperarea culturii clerului si poporului, pentru curatirea bisericiei de spini si inaintarea starei materiale a clerului si poporului. Cuventarea fu primita cu strigari de "sa traiésca."

Se alege in urma o comisiune, care sa inainteze actulu de alegere la Majestate si regimul pentru prea inalt'a aprobari, in persoanele D.: I. Metianu vic.

trn celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provincie din Monarchia pre unu anu 8 fl. iera pre o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru prime, si tieri strene pre anu 12 1/2 anu 6 fl.
Inseratul se plasesc pentru intai'a ora cu 7 er. sirulu, pentru a dou'a ora cu 5 1/2, er. si pentru a treia represa cu 3 1/2, er. v. a.

in Oradea mare, Iacobu Bolog'a, I. Branu de Lemenyi, Floca si Dr. P. Vasiliu.

Siedint'a se radica la 2 ore d. a.

Sabiu, 23. Oct. 1874.

Notitie dela Congresu. Dela cele doue conferintie incóce au fostu numai siedintele congr. publice si conferintie particulare seu de partida. Cu tota ca au trecutu actulu alegerei, pentru istoria va fi de lipsa sa pastram unele date, cari si posteritatii potu sa-i fie forte instructive.

Partidele erau pana in ajunulu alegerei numai intr'atata chiarificate, incatul se sciea ca vre-o 48 deputati din archidiecesa suntu pre partea Vicariului archiepiscopescu, si cei-lalți neconditiunati contra lui; dupa cum se esprimau si sustineau: ei nu aveau candidat; se vorbea inse si de Popasu si de Metianu si in a treia combinatiune vorbea fractiunea acesta mica si de eventualitatea mai departata de a alege pre ep. aradanu Mironu Romanu.

Banatienii, nu toti, dura adictii dlui Babesiu, produceau unu testimoniu putinu magulitoriu de tarila loru in convingeri, ei diceau ca voru sa scape de episcopulu loru. Scriotoriulu istoriei va avea mare greutate a alege intre assertiunile banatienilor si intre faptele episcopului loru din lupta de unu dieceniu. Impressiunea ce trebuie sa o faca purtarea loru, acum nu poate dà altu rezultat, decat ca ei in tota gravaminele loru au fostu nisice omeni, pre lesne lucru, usiori de gura; deca nu sta acest'a, atunci ei suntu usiori de caracteru. Caci dupa cele ce au scrisu "Albin'a" in 9 ani de dile asupr'a episcopului, deca erau numai pre jumetate adverate, ei trebuiea celu putinu sa si puna mai multa padia gurei.

Ungureni, la inceputu se pronunțau in cea mai mare parte in favoarea majoritatii archidiecesanilor si asiā majoritatea absoluta era pentru candidatul archidiecesanilor mai multu ca asigurata.

Déca potre judecă cine-va dupa majoritatā parlamentarie, apoi verificarea lui Fauru ni s'a parut ca este o pipaire a situatiunei, si atunci s'a si vediu o majoritate de vr'o cete-va voturi pre partea archidiecesanilor. Partid'a acestora de alintintrea atat'a era de disciplinata, incatul in tota cestiunile, unde se aratau diferintie mai mari de pareri, ea a reportat victoria. Chiar si in cestiunea verificarii deputatilor clericali dela Sebesiu, in care transpirau suspiciunile cele mai grave asupr'a partidei, fura in frante asiā de bine si de frumosu incatul insasi partid'a ceea-lalta a facut o propunere prin care si umbr'a de suspiciune se sterse.

Intr'aceea, döue seri inainte de alegere, se deschidu conferintie de partida sub conducerea lui Antoniu Mocioni, unde se propune din nou programul cunoscutu, cu anecstu cunoscutu. Cum si ce a fostu caus'a de, ca printre unu farmecu au trecutu mai toti banatienii si ungureni (afara de unu pana in döue exceptii) si vr'o siése din partid'a archidiecesana? nu voim sa intrebamai mai departe. Destulu atat'a, ca unu deputat din castrele contrarie spunea altoru deputati dintr archidiecesani, in diu'a candu se facea alegerea, ca de "a sera pana adi

au trecutu dela d-vóstra siése archidiocesan la noi." Preste vr'o cátu momente resultatulu ia datu dreptu. Asía trecendu siése dela archidiocesan si scotiendu-se doi prin sórte dela votu, doi lipsindu cu totulu si unulu nefindu verificatu, amu remasu cu resultatulu cunoscetu.

Acésta e pre scurtu icón'a congresului intru cátu cuprinde si lucruri, cari nu apartinu de siedintiele oficiai. Noi le-amu pusu aceste pre harthia, fára de a ne demite la alte detaiuri, cari pote le voru pastrá altii numai pentru posteritate. Dara si pentru aceea le scriemu pentru ca de siguru, marele „moralist" alu seculului, dlu Babesiu, va scrie cátu esageratiuni dupa obiceiulu seu si dupa cum audim ca aru fi scrisu si in numerii cei din urma ai foiei sele. Noi pre acelea din capulu locului spunem ca nici nu le cetim, nici nu le vom face de obiectu alu ocupatiunei nóstre si asía nici sa nu astepte nimenea polemia cu ómeni, cari nu-si facu scrupule si cándu spunu ce-va mai pre susu séu mai pre josu de cum este.

Diefa Ungariei.

Budapest'a 24 Octobre n. 1874.
La deschiderea sessiunei celei noue deputatii casei representative se infatișara in numeru coresponditoriu. Dupa salutáriile indatinate se occupara locurile cele vechi, in camera s'a asiediatu o bariera impregiurulu tribunei referentilor. Galeriele erau cercetate de unu publicu numerosu si afara pre drumu asceptá o multime curioasa sa véda pre parintii patriei.

Dupa deschiderea siedintiei prin ministrulu presiedinte Bittó se ceterse rescriptulu regescu, prin care ultim'a sessiune a dietei este conchiamata pre diu'a de adi.

Presiedintele declarându sessiunea de deschisa saluta pre deputatii reintuniti dupa feriele de 10 septembri si desfasura lucrurile ce voru vení in sessiunea acésta la desbatere

aintea camerei. Lucruri numeróse, insemnate si grele ascépta pre d. ablegati in sessiunea presenta, continua presiedintele, si intre acestea e fára indoiala regularea stárilor financiali derangiate. Afara de objectele financiale mai suntu multe proiecte de legi ce au remasu neresolvite din sessiunea trecuta. Remarcabilu e si numerulu proiectelor ce se voru substerne in sessiunea acésta si pentru a corespunde atatoru agende presiedintele relevéza, ca este de lipsa conlucrarea si activitatea neobosita a camerei. Intiepciuenea si patriotismulu om. membri ai legislativei va aflá modulu si calea cea mai buna pentru a corespunde problemei seriose ce ne stá inainte. Presidiulu róga si invita camer'a spre a-lu sprigini intru resolvirea fericita a acestoru probleme dela care aterna cele mai vitali interese ale patriei.

Presiedintele pune apoi la ordinea dileyi pentru siedint'a plenara ce se va tiené Lumi: alegerea celor doi vicepresiedinti si a notarilor in fie care sessiune.

Dupa constituirea casei presidiulu va anunciar intratele. Va urmá apoi impartirea deputatilor in sectiuni si se voru alege comisiunile permanente. Cu aceste siedint'a de astazi se inchide.

Budapest'a 26. Octobre n. 1874.
Dupa deschiderea siedintiei Cas'a pasiesce in intielesulu ordinei de di statore in siedint'a de Sambata la constituire. Mai intáiu suntu de a se alege cei doi vicepresiedinti, pentru cari se dau voturile separata pentru fia-care. Partid'a deakista votéza pentru Iosifu Bano cá primulu vicepresiedinte, partid'a stânga pentru baronulu L. Simonyi.

Dupa alegerea urmata presidiulu anuncie resultatulu, ca s'a alesu de primulu vicepresiedinte I. Bano, care fu primitu cu aplause. Din a dou'a alegere a resultatulu de alu doile vicepresiedinte C. Torm'a.

Urmandu alegerea cuestorului si a notarilor s'a alesu:

De cuestor: Lad. Kovach si de notariu: A. Beóthy, C. Széll, Szenczey, Tombor, F. Wächter, Mihályi si Huszár.

I. Bano multiemesce in numele functionarilor pentru increderea dovedita si amintesce, ca probleme grele astépta pre fie-care membru alu camerei, inse cele mai grele suntu rezervate functionarilor. Oratorulu doresce, că activitatea casei representative sa aiba succesu bunu si se róga si mai departe pentru increderea camerei.

Presiedinte dechiara cas'a de constituita si anuncie, mai multe intrate si in urma se róga că cas'a sa dee la protocolu espressiunea sea de condolentia pentru mortea deputatului Beniczky, care a fostu deputatu dela 1848 incoce neintreruptu si s'a distinsu prin caracterulu seu nobilu si sinceru.

Camer'a trece la impartirea deputatiloeu in sectiuni.

Budapest'a 28 Octobre 1874. Siedint'a de adi a Casei representative a duratu patru óre si deputatii s'a infatisiatiu intr'unu numeru respectabilu.

E. Zsedényi substerne in numele a 16,000 protestanti de confessiunea augs: a ciangailoru dela granitiele Romaniei, o petitiune, prin care comuniile evangelice de acolo ceru esimaarea loru din senioratulu Brasovului, respective din superintendentia sasésca din Sabiu si incorporarea loru la cea mai de aprópe superintendentia ev. maghiara cátu mai curendu. Aceste teritorie ungarie s'a intemeiatu prin regii: Andreiu II, Ludovicu celu mare si Mat. Huniadi si s'a dotatu cu diférile favoruri de aceea, pentru că poporul magiaru sa scutésca granitiele imperiului maghiaru si sa fia o sentinela nemedilocita la pasurile Branului, Temisiului etc., cari jóca o rolă insemnata in istoria de 1000 ani a Ungariei, cari de atate ori au fostu teatrulu celei mai profunde dureri nationali si cari nici astazi nu si-au perduto insemnatatea loru istorica.

tiunile cáttra Ddieu pentru sine si turma sea.

Acest'a (resiedint'a si biseric'a) cugeta cinev'a că a facutu-o cu ajutorul statului, seu din contribuirile filioru lui susfetesci? . . . Sa nu fia!

Statulu aflá o placere privindu la lipsele lui si ale turmei conduse de elu. Elu (statulu) i-ar' fi luatu cu aviditate si aceea ce aru fi avutu, precum i-a si luatu mai tardiu aceea ce a adunatu cu crunte sudori.

Turm'a sea erá prea lipsita că salu pótă ajutorá!

Nici aici nu stete marele metropolit rom. cu mânale in sinu. Elu nu ceru dela statu, că nu mai tardiu statulu sa-si faca pretensiuni asupra-i; nu ingreuná pre creditiosii sei, cari erau destulu de ingreunati de nefericire. Dupa cum ne aréta Engel, biseric'a si monastirea ardienii a dou'a óra la an. 1668 merse in Russi'a, unde petrecu vre-o 5 ani si aduná mila de la coreligionarii de acolo spre scopulu de susu.

Alta fapta, carea vorbesce de sine.

Acest'e, si cele ce in seurtu urmeza, adusera nefericire asupra incarantitului seu crescentu.

In 1675 Sav'a II. Brancoveanulu, celebréza unu memorabilu sinodu eparchiale.

A-si poté dice sinodu eparch. unicu in feliulu seu, pentru conclusele aduse in trensulu, cu tóta vitregitatea tempurilor.

Acest'a este alu doilea sinodu despre care ne amintesce istoria bisericésca, si amu poté dice ultimulu sinodu legalu din tempulu acel'a, pâna in dilele nóstre.*)

*) Celu ce ar' dori sa le véda mai pe largu cetera pe Petru Majoru.

Asfeliu argumentà Zsedényi petitiunea susu amintita.

A urmatu alegerea membrilor in comisiunile permanenti si s'a votat mai intáiu pentru comisiunile cari atingu si pre croati si dupa aceea pentru cele ce atingu pre deputatiungureni si transilvaneni.

Dupa terminarea alegelor ministrulu presiedinte substerne casei program'a lucrárilor. Ministrulu acompania programulu cu o cuventare, in care indigéza starile financiale rele si necesitatea de a se restabili ecuibrul in bugetulu statului, care este prim'a problema si dela care depinde esistintia statului. Atinge apoi proiectele neresolvite din sesiunea trecuta. Spre a incungurá dispute de partide se voru incungurá proiectele, ce au numai unu caracteru localu si provincialu.

Venindu la imprumutulu contrasul constata cu durere conditiunile cele grele, dara pâna la finea a. 1875 bugetulu va ési din perplesitati consolidandu-se si convertindu-se tóte detoile pâna atunci.

Dupa ministrulu presiedinte desvolta ministrulu de finacie Ghyczy esposeulu seu financialu, asteptatu cu atata incordare. Pe 1875 se receru 250302896 fl. Venitele facu: 222816918 fl. resulta deci unu deficitu de 27,490,940 fl. Spre acoperirea acestui a ministrulu nu vede altu medilocu de scapare de cătu urcarea venitelor.

In siedint'a de astazi mai substerne Ghyczy proiectulu bugetului si proiectele de contributiune, cátu suntu tiparite pâna acum.

Budapest'a, 29. Oct. n. 1874. După deschiderea siedintiei de astazi s'a promulgatu resultatulu alegelor ministrulu in comisiuni si in data substerne ministrulu de justitia Pauler codicele penalu si legea cambiale.

Ministrulu acompania proiectulu seu cu o cuventare scurta, dara semburósa. Cu tóte ca conformu enuntatiunei de ieri a ministrului presiedinte aveau sa se substerna numai acele

Mare s'a aretat Sav'a II. Brancoveanulu in tóte faptele sele, dar' in Sinodu culminéza.

Am disu si repetiescu, că faptele numai combinate cu impregiurarile, in cari au vedutu lumin'a, dau adeveratul meritu alu autorului loru.

Antecessorulu lui Sav'a II. Brancoveanulu, Daniilu, si parasesce turma, ne mai potendu suportá greutatile ce le suferea de la superintendentele si principale calvinu, cari se vedu in tota golitiunea loru in cele 15 puncte seu conditiuni impuse antecesorului, Simeonu Stefanu in Diplom'a de denumire din 10 Octobre 1643.

Sav'a II. Brancoveanulu, sub impregiurári inca si mai grele, conchíama Sinodu, si in present'a principelui, pote sub presidiulu superintendentului, elu sciù aduce conclusele cele mai romanesci, la cari multi din predecesorii sei poté nici visésera.

Istoriculu Engel*) ne presentéza conclusele acelui Sinodu in doue parti: un'a contienendu 18 puncte, a dou'a 10, cari de cari mai interesante.

Sa luámu numai unele din acele puncte si sa vedem ce contine in sine.

In partea prima p. 1, se dice:

"Cuventulu lui Ddieu sa se veșteasca in limb'a nostra romanésca creștinilor in biserică si unde va trebuí si va fi lipsa."

vorb'a. — Sinodulu din 1680, 2 Iuliu numai este sinodu alu bisericiei nóstre, ci o adunare dupa gustulu Superintendentului, care depuse pe Sav'a II. Brancovanu; iér' celu din 1697 sub Teofilu III. Apostata nu este sinodu alu bisericiei nóstre, nefindu condus de capulu si spiritulu ei. — Pâna sub ferictulu marele Andreiu biseric'a nostra a fostu lipsita de sinode.

*) A se vedé „Vechia Metropolia" de N. Pope'a pag. 82 seqq.

EGISIOGRA.

Mórtea Metropolitului român Sav'a II Brancoveanu.

(Urmare)

Total scutul celu mai aveau inca români erá biseric'a, condusa de Metropolitulu ei. Si acestu scutu, acésta fortarétia nationale erá sub unu asaltu necontentu. — Metropolitulu erá chiamatu sa dea pieptu cu toti inimicii bisericiei sele, cari din diferite tabere 'lu atacau cu neastemperu.

Din aceste, de si espuse prea pe scurtu*) si cu pucina elocuintia, se vede ce greutăti avea sa intempine Sav'a II Brancoveanulu in de trei ori dificil'a lui cariera.

Cunoscendu in cátu-va timpulu celu criticu, in carele Sav'a II Brancoveanulu a condusua na'a nostra națiunale bisericésca, sa vedem in cátuva, cátu se va poté mai rapeda faptele lui, aduse la lumina in acele tempuri fatale — că sa-lu scimu apreciá de ajunsu.

Rákoczi II aduce o plaga infrociata asupr'a Transilvanie: Turcii si Tatarii la 1658 scalda Trannia in sângie, si o invelue cu cenusia, Alb'a Iuli'a o ruinéza si cu dens'a predéza si ruinéza si metropoli'a romanilor.

Natiunea si biseric'a intréga, lovita de o nefericire din cele mai mari, imbracă doliu.

In aceste impregiurari fatale, se intielege de sine, inimicii neadormiti ai romanilor si-au datu tóta silint'a a se folosi de nenorocirea acésta spre a-si ajunge scopulu: a i calviní, papistasi, si apoi unguri.

*) Celu ce ar' dori sa le véda mai pe largu cetera pe Petru Majoru.

Ajungendu la tronu Michaiu Apafi I, celu mai inversiunatu inimicu alu romanilor, cugeta dora cinev'a că Sav'a II. din aintea acestui inimicu infocatu si atátu potinte s'a retrasu, lasandui terenulu de lupta!?

Nici de cátu!

Cu cátu pericolu s'a aretat mai mare pentru turma si pastoriu, cu atátu pastoriulu pasiesce cu mai mare resolutiune si demnitate; cu tóta increderea ce i-o insufila sant'a sea chiamare!

Sav'a II. Brancoveanulu, la culmea missiunei sele, pre lângă tóta ur'a ce nutriá principale in contra-i, in butulu neadormitelor machinatiuni ale superintendentului calvinu, silesce asiá dicându prin poterea sea morale că principale Apafi la anulu 1663 sa scotă la lumina unu privilegiu, prin carele preotimea româna se scutesce de diecimele vinului; iéra cu 10 ani mai tardi, (1673) storse unu altu privilegiu totu dela acestu principale, prin carele preotimea româna este scutita dela diecime din averile loru.

Aceste pentru preotime in specie, dupa cátu ne spune istoria.

Resedint'a metropolitana erá rui-nata, biseric'a cenusia.

Elu n'avea unde sa-si plece capulu, n'avea unde sa-si inaltie roga-

proiecte, cari stau intr'o strensa legatura cu bugetulu, totusi oratorulu tienù de lipsa si oportunu a face relativ la aceste doue codice, o esceptiune. Este unu postulatu alu dreptatei si alu ordinei sociale, că crimele sa se pedepsescă, dara ambele pretindu, că pedepsa sa urmeze pre temeiulu dreptului si sa corespunda deplinu ordinei sociale si intereselor statului. Aceste suntu cele doue scopuri, cele doue tiente, cātra cari nesuiesc legislatiunile europene si americane mai noue. Cu ce resolutiune, despre acēst'a ne pōte convinge lungulu sīru de codici, cari au aparutu in secululu nostru incepndu dela „Code pénale“ pāna Ia codicele germane si belgice. Cumca legislatiunea patriei nōstre au intielesu pre deplinu necesitatea si insegnatarea legei penali, despre acēst'a nu se pōte indoi nimenea privindu la elaboratele comisiunilor regnicolare de mai inainte.

Afara de incercările mai vechi de pre tempulu lui Carolu III. (VI.) si a Mariei Teresi'a oratorulu afa de demne a se aminti operatele comisiunei regnicolare din 1791, 1827, dara cu deosebire pre cele din 1840. Acestu din urma operatu a atrasu atentiunea Europei culte si scientifice si va remané unu monumentu memorabilu despre starea, in care se află pre atunci jurisprudentia patriei nōstre.

Proiectulu presentu, unde cere necesitatea nu se abate dela acestu din urma si se alatura pre cātu se pōte la principiele lui; dara esperientia de 30 ani in tierile din afara si alte opere noue legislatorice ceru cu intetire elaborarea unui proiectu nou cu privire la cele vechi.

Urgentia unui nou codice penal se comprobéza prin faptulu, ca pre cāndu in Ungari'a suntu isvorele dreptului penal: legi vechi, tripartitulu, ordinatiunile, usulu diverginte judiciariu, pre atunci in Transilvani'a si in confiniulu militariu provincialisatu este decisivu codicele penalu austriacu.

Principiulu fundamentalu alu operii este totu celu din 1840, care con-

sidera in prim'a linia dreptatea, dara intre marginile acesteia tiene contu si de interesele generali intru cātu tiene in vedere acele tiente, pre cari le cunosc sciunt'a, viētia si usulu de scopulu finale alu pedepsei. Motivarea si espunerea mai pre largu a acestui proiectu este rezervata pentru tempulu, cāndu se va luă la desbatere.

Dupa acēst'a trecāndu oratorulu la legea cambiale o caracterisēa dīcāndu intre altele: Acēst'a va fi prim'a veriga din acea catena, care se va substerne legislativei pentru regularea relatiunilor de creditu ale Ungariei, fiindu ca in curendu voru veni in urm'a acestui proiectu altele si adeca proiectulu legei de comerciu si concursu.

Camer'a primi espuerile ministrului de justitia cu aplausu.

La provocarea presidiului că camera sa se esprime relativu la comisiunea speciale se incepe o discusione confusa, din care relevāmu urmatorele episode: Huszar aduce aminte, ca comisiunea delegata pentru regularea cestuiilor politico-bisericesc, care a elaborat dejā unu proiectu specialu trebuie sa-si resolveze problem'a; cu deosebire proiectulu relativu la casatoria civila, pre care ministrul presedinte l'a promis u priatu pentru sessiunea acēst'a, trebuie sa se resolveze; oratorulu propune, că membrii acestei comisiuni sa se aléga de nou.

I. Horvath aduce aminte ministrului presedinte promisiunea de a se substerne proiectulu relativu la introducerea casatoriei civile in sessiunea acēst'a.

Ministrul presedinte Bitto respunde, ca a observat dejā in sieintia de ieri, ca va substerne tōte proiectele apromise său impuse prin resolutiunile camerei. Fiindu astadi vorba că sa se aléga comisiunea aceea de nou, elu se dechiară pentru alegerea de nou a aceleia.

Se ia in urma resolutiunea, că sa remâna tōte comisiunile de pāna acum si numai comisiunea bisericesca-politica sa se aléga de nou.

Se scie ca resultatul alegerilor pentru 1436 de membri in consiliile generale ale departamentelor din Franci'a, a fostu mai multu unu esecu republicanu, in locul triumfului ce trambitau in modu anticipatu. Dupa chiaru cifrele aretate de republicanistulu organu alu opositiunei dela noi, resultatul acestor alegeri importante a fostu: din 1435 membri, s'au alesu 673 republicani si 604 monarchisti, plus 158 bonapartisti, adeca preste totu 762 anti-republicani.

Acestu resultatul probéza — déca vomu amestecă si in aceste alegeri politic'a — cumca Franci'a este imparita aprópe in dōue, si ca natuinea nu si-a formatu in majoritate o opinione, decisiva ci balantiéza intre monarchisti si republicani.

Diuariele straine nu cuprindu ce-va decisivu despre mersulu lucru-riilor in Spania. E adeveratu, bandele lui Don Carlos se descompunu din ce in ce, si trupele republicane ocupă pozitiumi din ce in ce mai avantajiose. Luerările de fortificare a Ebrului suntu terminate si armata dela Nordu va reincepe in curendu operatiunile pre o scara mai intinsa. Trupele din acēsta armata au mai luat si importanta pozitum strategica dela Canete, impreuna cu unu castelu, unde carlistii aveau unu arsenialu. Guvernulu si-a propus de a intarí acēsta pozitum, care va deveni centrulu operatiunilor in provinciele Valenti'a si Castellon. Don Alfonso, dupa depes'a care anuncia ca a trecutu Ebrulu, aru fi avendu intentiunea de a parasí cu totulu caus'a carlista.

Acēsta scire e data de diuariulu alfonsistu „Corespondencia“, care mai relată ca acēsta trecere a lui Don Alfonso a fostu acoperita de 400 soldati, dintre cari multi a fostu raniti sau facuti prisonieri de cātra trupele republicane.

Memoriulu adresatu de tramsulu Spaniei guvernului francesu preocupa inca spiritele. Guvernele, cari au re-

cunoscutu puterea executiva a lui Serrano suntu de acordu in a scontatá ca déca se tramtu Spaniei arme in diferite moduri, nimenea altulu nu e de vina decātu putien'a supraveghiere a guvernului spaniolu. In acestu sensu a resupsu insusi lordulu Derby ambasadorul spaniolu pre lāngu guvernului englesu. Totu astfeliu s'a esprimat si ambasadorul austriacu la Madridu. Contele Ludolf, adresandu-se cātra ministrul de externe Ulo'a, i-a recomandat sa puna mai multa prudentia si mesura in raporturile sele diplomatice cu Franci'a. Sa mai amintim, cu acēsta ocazie, o insemnata erore trecuta in memoriu spaniolu. Se cere, in adeveru, destituirea functionarilor administrativi dela fruntairele Franciei, pre cari memoriu ii crede vinovati. Usurile dreptului internatiunalu nu permitu acēst'a: nu se pōte cere nici odata printr'unu actu diplomaticu destituirea unui functionari; ci se esprima numai pareri de reu, se arata fapte.

Indata ce se va deschide adunarea francesa, mai multi membri din centrulu dreptu, intre cari si fostul ministru Batbie, voru cere chiaru in primele ei siedintie, punerea in desbatere a legilor constituutiuni. Adunarea va fi dura pusa in intardiere de a se tiené de promisiunea data in Augustu trecutu inainte de a se separă. Guvernulu nu va consumti la nici o amanare, si multi deputati din centrulu dreptu se arata dispusi, dupa cāte se asigura; a vota mai bine o propunere pentru disolvarea camerei decātu a se prelungi votarea legilor constituutiunale in indefinitu, ceea ce face situatiunea prejudiciabile intereselor tierei cari reclama organisarea puterilor septenatului.

Se scrie din Petersburg cātra Constantinopole, ca nouu siefu alu politicei din Russi'a, generalulu Potapoff, care inlocuesc in acēsta calitate pre contele Schuwaloff, numit ambasadorul la Londr'a, urmaresc cu mare

periculu, in carele se punea prin procederea sea, dara dandu-se pre sine pentru turma, a vrutu sa dea unu exemplu urmasilor lui.

Si acestu exemplu maretii, scim'u destulu de bine, cum a fostu urmatu de alu 4-lea urmatoriu alu seu, cu 17 ani dupa martiriu suferit. Ba si in acestu anu avuramu trist'a ocazie a ne vedé loviti in fatia de celu mai tristu exemplu alu fostului nostru pastoriu sufletescu, carele batjocurí scaunulu marelui Andreiu.

Din aceste espuse cu rapediune, cunoscemu in cātu-va pre marele barbaru, pre martirulu bisericei si natuinei nōstre din 1680 seqq. Si de aci vedem ce interesu este pentru noi a scî loculu unde marele seu sufletu a parasitu corpulu celu plinu de dile si incununatul de fapte mari.

Dupa memorabilulu soboru amintit, 5 ani de intrigie tiesute asupra Metropolitului Sav'a II Brancovénulu fura capaci a aduce pre acest'a acolo, că la 1680 sa-lu vedem respopit, batjocorit, aruncat in temniti'a castelului princiariu din Blasiu, batutu cu vine de bou pāna pică carnea de pre osele sele betrâne, apoi dusu in inchisore la Vinti, acolo scosu in tōte dilele de tergu si batutu in publicu, spre rusinarea urmasilor aceloru barbari. Si acest'a pēntru credint'a sea, pentru iubirea bisericei si a natuinei sele.

Nu-mi este scopulu a areta torturile cele infriosiate, ce le-a suferit, nu cau'a acestor'a, ci dupa ce cunoscemu din liniamentele principale pre acelu Metropolitul nemuritoriu, sa deslegāmu enigm'a istorica: mōtea lui.

Amu disu ca istoricu scriindu-ne istoria, ne-au datu o istoria in multe

locuri falsa, pre carea unii ne-au scriso din interesu seducendu, insielându posteritatea, iéra altii din nesciintia, urmându pre seducatori ne-au scriso că sedusi.

Si de aci amu disu mai departe ca avendu traditiunea intrajutoriu, sa ne folosim de dens'a in locuri istorice incurcate, unde adeca istoricu parte că seducatori, parte că sedusi divergă in pareri, si unde vomu află că istoria, respective vre un'a din diferitele pareri despre cutare intemplare consuma cu traditiunea, acolo putem fi securi de adeveru, căci „veritas una, error varius.“

Sa consultāmu mai întâi istoria, apoi vomu recurge la traditiune — in privint'a punctului istoricu din cestiune.

Vomu luă patru istorici cunoscuti, dupa cari se orientează lumea mai multu său mai pucinu, si le vomu espu parerile.

1. Michailu Cserei dice:*)

„Dreptu aceea pre bietulu nevinovatulu episcopu, l'au scosu din inchisore, si numai in camasia si ismene, atât'a l'au corbacit pāna ce s'au ruptu si au cadiutu camasi'a si ismenele si carnea de pre densulu, pentru care nemai putendu-si tineea lips'a cea firésca a trupului, a trebuitu miserulu sa mōra.“

2. Engel*) dice Apafi eliberă pre Sav'a din prinsore, carele si murí dupa vre-o cāti-va ani.

(Va urmă)

*) Vechi'a Metropolia de N. Popa pag. 80.

*) Acolo pag. 82.

Iéra in partea a dou'a:

p. 1. „Cuventulu lui Dumnedieu cu carele este mai de lipsa crestinilor si neinvetiatiilor că si cum este de lipsa lumin'a in vremea intunecului, asiā si cuventulu lui Ddieu, că sa se vestescă, in limb'a nostra romanesca, carele ne amu nascutu, că sa intela lega toti crestinii, sava ca in tōte soborale de mai nainte vreme amu dojenit si amu poruncit, asiā si acum. Iéra cari se voru affă facendu amintrele, cu bintatualia, carele sau datu in conditii le dintăi in „tr'alti ani se va bintatui.“

p. 8. „Popii, cari nu se nevoiesc cu romanii, ci totu cu serbii, unii că aceia si loru facu-si de cātra Ddieu pedepsa, si de cātra poporenii uriciune, si soborului scadere, aceea cu unu cuventu sa se oprăscă din popia.“

In aceste trei puncte se oglindéza marele spiritu alu nemuritorului Metropolit Sav'a II Brancovénulu, invatait de foculu romanismului.

Aceste trei puncte, in cari se vede stralucindu acea pétra a intelepciunei, pondulu pusu pre limba, aru face onore inceputului seclului alu 19-le, dara apoi cāndu le vedem in seculu alu 17-lea, cāndu nici o natuinalitate din patria nu sciā pretiu acēsta fortaréia natuionale.

Agerulu seu ochiu vedi destulu de bine ca românulu fāra biserica cu limba natuinală este perduto, si de aceea se pare ca nu puté recommanda din destulu limb'a romanesca in biserica, impunendu-o preotilor in p. 8 sub pedepsa de perderea preotiei.

Sa trecemu in se si la p. 5 din conclusele acelui sinodu, partea a dou'a, carele suna:

„Acele lucruri, carele nu se unescu cu scriptur'a sfânta, si cu tocmai'a

bisericei nōstre, si pāna acum amu fostu poruncit, cum sa se plenasca si sa se puie josu, asiā poftim si acum, iéra pre unde se voru affă lucruri de cele bintatui-se voru, cum este rendu-i'a saborului.“

Déca s'a aratatu cāndu-va marimea Metropolitului Sav'a II, in acestu punctu culminéza.

Acestu punctu, pre cātu de scurtu, pre atātu de elasticu, esplicat dupa impregiurările in cari se află biserica pre atunci, dā lovitur'a de mōrte fairosului catechismu, impusu metropolitului Simeonu Stefanu in p. 2 alu diplomei rakocziane de intarire.

Mare a trebuitu sa fia cutedarea Metropolitului Sav'a II Brancovénulu, mare incredere ce a avut'o in clerulu seu adunat in acelui sobor, mare zelulu seu de a-si aperă turm'a: că in presentia principelui, carele se află subscrisu la aceste concluse de a drépt'a Metropolitului „Craiu Apafi Michaiu“ si probabilmente sub presedintia superintendentului calvinu Tufesiu sa aduca spre desbatere acestu punctu, sa-lu propuna si apere cu tōta autoritatea sea, si sa-lu redice la valore de conclusu!

A aduce si sustiené in sobor o astfelui de causa in presentia atotu puternicilor inimici ne impacati ai ortodoxismului, — Sav'a II Brancovénulu sciā bine ca insemnă a-si subscrive sentinta de mōrte, dupa cum o patise bravulu seu predecesorul Joreste II la an. 1643.

Dara zelulu seu demnu de creștinii primitivi, lu face sa desconsidere ori-ce pericule trupesci fatia cu mangaierea de a fi scapatu biserica si natuinea de prepastia, ba pōte chiaru de perire.

Elu prevedi destulu de bine

energia contră mănoperilor revoluționari și comuniști. În tempul din urma a pusu sa se faca numerose arestări și în capitala și în alte orașe principale ale imperiului, mai cu săma la Est, la Nowgorod, Simbusk, Samara, etc. S'a prinsu și mai multe proclamatii tramise din strainatate și s'a pusu mână pre mai multi agenti de ai internaționalei, de ale lui Bakounine, cari strabateau prin sate, intaritandu pre tineri la revoltări și incendii.

Mesurele luate au facutu mare sensație.

Din Spania dîn uariele ne aducu scirea despre un conflict serios, ivită între generalul Pavia și guvernul maresialului Serrano. Generalul cu lovirea de statu, în urmă mai multor miscări, prin cari ajunsese a îngrijură pre Don Alfonso cu cinci colonie de trupe regulate; cându primă fără veste dela cuartirul generalu ordinului de a se resignă la comandă sea.

Generalul Pavia protestă contra acestei decisiuni, cere judecători și acusa pre guvern ca menajeră pre carlisti, în care scopu nu se scie.

Macelul care a avut locu pre fruntarii Muntenegrului la unu tergu, și în care multi Muntenegreni au fostu surprinsi desarmati și ucisi de către turci, a facutu multă sensație în cercurile diplomatice și în unele organe de publicitate din Europa. Nu cunoscem inca amenuntele acestui tristu incidentu; s'a vorbitu prin depesi despre o ancheta spre descoptuirea culpabililor, ancheta la care principale de Muntenegru a cerutu sa asiste si consiliu puterilor, ceea ce s'a disu ca nu aru conveni S. Porti. O alta depesă mai recentă spunea, ca puterile garante au cerutu dela guvernul otomanu sa depareze cătu mai curendu pre acei musulmani cari au asasinat pre Muntenegreni, spre a nu se intemplă vre-o incaierare mai mare.

Nu scim în ce faza a mai intrat acesta cestiu. Vedemus ince în organulu diplomatici ruse, „le Nord“, dela 26 Octombrie, unu pasagiu cam amenintatoriu pentru I. Pórtă. Dupa ce s'a margini mai dilele trecute a amenintă puru si simplu faptul, rezervandu-si a reveni dupa noi informații, „le Nord“ dela 26 se exprima astfelu:

Vomu spune numai pre scurtu novelă despre oribilulu masacru, care a avut locu pre fruntarii Muntenegrului, și în care turci, dupa cele mai multe versiuni, se vede a fi fostu provocatori.

Nu e multu tempu de cându unu evenimentu identicu amenintiasi sa pună focu cestienei orientului; relațiile cari esista astazi între marile puteri ne intarescu conviciunea ca conflictul dela Podgorița, cu tota gravitatea lui, nu va turbura de locu pacea generala, de-si indica o situație cărei este indispensabilu a se aduce remediu.

Aceste din urma cuvinte scrise de unu organu ce trece de inspiratul de guvernul Russiei, au o greutate pre care ori-cine o pote intielege, si de aceea atragemu atenția lecto-rului asupră loru.

Cetim în „Press'a“ bucurescéna: „Aflâmu ca I. Pórtă a liberat pre supusulu român Anghelutia, ce era inchis la Tulcea, în urmă interventiunei energice si basate pre dreptu a guvernului român. Ne pare bine ca In. Pórtă a recunoscutu legitimitatea reclamărilor nôstre; acestu faptu alu liberării lui Anghelutia, probéza inca ca I. Pórtă a recuno-

scutu, celu putieni intr'unu modu indirectu, si esistintă drepturilor nôstri autonome si separatiunea juridica, administrativa că si politica, ce esista între România si Turcia.

Sa sperămu acum, ca guvernul otomanu, că o consequintia naturala a acestui faptu, si pre temeiul acestor si principii, va liberala si pre celălaltu supusulu român, pre Deliu, care stă inchis la Rusciucu, intr'unu modu atât de injustu si arbitrariu.

Varietăți.

* * * *Burs'a Vienei* progresédia in neactivitatea sea, considerandu lipsa similitoare de comptantu; unu altu motivu avu efectu neprevizuitu că sa sdruncine mai tare confintia ce mai posedă burs'a:

Ministrul financiilor alu Austriei publica unu tablu prin care arată ca prevede unu deficitu de 12 milioane de florini ceea ce se intielege, dupa nefericirile dejă intemplete, în anulu trecutu eu ocasiunea bursei, mai contribui că efectele austriace sa fia forte neglijate de piatiele straine. Cauzele principale cari au motivat pre ministrul Austriei sa publice unu asemenea esposeu, suntu, ca veniturile prenotate in bugetulu nu coincida cu cele realizate, adeca suntu mai in desavantagiu. In zadaru ministrul cauta si mangulesce cu speranța că anulu 1875 va fi mai favorabilu; odată confintia siovătoare, remane că sa mai trăea tempu, pâna la deplin'a sea reinstalare.

* * * *O falsificare de marci postale romane* s'a descoperit de curându in Vienna. Judele de instructiune Soos, a gasit de falsificatori pe Falk, Flinder, Bloch; actul resultatului instructiunii s'a predatu deja procurorului Dr. Fröhlichthal.

Sa damu o mica explicație acestei comerciul de marci postale timbrate.

Mai in tôte orasiele de insemnătate ale Europei si Americei, suntu nisice agenti cari au de singura ocupatiune d'a trafică cu aceste timbre in reciprocitate, asia de exemplu, agintele din Bucuresci espediedia corespondintelui seu din Vien'a sume de marci postale române timbrate, luate de pe scriitori francate, si in schimbu aela din Vien'a i trimit o alta suma de marci austriace, si castiga print'acăstă unu provisionu ore-care conditionat intre ei; in casulu citatu mai susu, unu agintie in Vien'a, a credutu mai comodu a falsifică marci timbrate române, si a continuă cu specula sea, negresitu oferindu cu preturi forte moderate, ceea ce dupa calcululu speculantilor d'acestu felu, parea a fi imposibilu; ei prinsera banuiala si denunciara faptul guvernului. Dupa cum aflâmu justitia si-a facutu datoria si va continua intr'unu modu sever contra acestor falsificatori.

* * * *Junctiunea căilor ferate serbe-turco*, cu tôte aretarie oficiale, nu s'a realizat inca pâna acum'a..

Nasin Naziri, ministrul comunicatiilor din Turcia, a expus intr'unu modu positivu ca Pórtă a egat'a de a acordă junctiunea lângă Nisch si va intră in tratare cu Serbi'a pentru acestu scopu; ministrul a mai adaugat ca positiunea financiara a Turciei i permite acum de a si incepe constructiunea indata dupa seversirea negocierilor. Ne indormu deca ministrul Turciei si va putea implini intocmai promisiunea sea, si ni se pare ca o c'amu esagerat positiunea cea favorabila a financiilor turcesci.

* * * *Cum traiasca pap'a*. Pap'a are o etate de 82 de ani: cu tôte acestea elu se scola iern'a si vîr'a la 5 1/2 dimineti'a si se imbraca fără vre-unu ajutoriu. Apoi se duce la o mica capela, in care se afla intre altele o parte din lăcanul lui Christosu, o bucată din crucea pre care a fostu crucificat, voalul Sf. Veronice, o parte din scheletul Sf. Ioanu botezatoriu, maselele Sf. Petru

etc. Dupa ce si-a facutu rugaciunea acolo, se duce la dejunul, care consista numai intr'o supa si o cafea negra. Dupa dejun elu se plimba intr'unu parcu de portocale unde primește pre Cardinalul Antonelli. Mai târziu se întorce in Vaticanu, ceteșe gazete si primește audientie. La prandiu Pap'a nu manâncă altu ce-va de cău o fructa, unu felu de leguma si fructe, si se duce iera la plimbare insotit de mai multi cardinali, si ascultând nouatatile ce-i povestesc. De sera la 9 si dupa ce a asistat la unu scurtu serviciu divinu, elu se culca intr'unu patu de feru simplu fără perdele, si mai cântă căte-va minute inainte de a adormi — Intr'adeveru o viață destul de simpla!

* * * *O gradina americana*. Cea mai mare gradina de persici in lume poseda unu americanu nume Selerow la Delaware. Elu a esportat in acestu anu 125,000 de cosiuri, iera alte 25,000 nici n'a potutu culege din cauza lipsei de cosiuri si de lucratori. Gradina are o lungime de aproape optu mile, cari suntu acoperite cu 100,000 de pomi.

* * * *Prinderea lui Nana Sahib*. „Times“ publica urmatorele amanunturi asupră lui Nana Sahib, care a jucat rolul de frunte in grozavulu resbelu alu Sepoiloru.

Nana Sahib era fiul adoptivu alu lui Priswah, inse dupa ce murise tatalu seu, guvernul indianu refusă a-i recunoscă dreptul seu de moștenire. Aru fi de prisosu a cercetă acum valoarea acestei decisiuni. Nu s'aru putut aprecia cum trebuie, vediindu ca unu sîru lungu de tradâri si crudimi au isvorit din ea. Nana totu remase bogatu, si era atât de departe a aretă ca susceptibilitatea i este ofensata de acestu refus, incău escela in dovedi de amicitia pentru englesi. Dupa cum putemu conchide din tôte cele ce s'a intemplat, elu era nu numai unu aliatu, dar si unu imitatoriu alu moravurilor englese, si dupa isbucnirea rescōlei elu se bucura de increderea tuturor oficierilor ai armatei englese. Ei se adresara lui chiaru pentru a procură unu corpu de armata pentru pazirea comorei din Cawnpore, si elu satisfacă imediatu acăsta cerere. Inse d'abia trupele indigene din acestu locu i si radicara drapelul revoluționei, elu se puse in capulu loru si asediă pre generalul Wheeler in fortificatiunea cea slabă, in centrulu cărei a acesta a concentrat o multime mica de soldati europeni impreuna cu femei si copii. Dela 7 pâna la 24 Iuniu 1857, europenii fura aproape sterpi cu deseverire de focul necontenit alu unui inamicu multu mai puternicu decâtui ei, si de bôle produse de inghesuirea loru la unu locu. Cu tôte acestea ei totu mai resistau, si in diu'a aceea Nana Sahib i oferă sa se retraga liberi si nesuperati la Allahabad, sub conditiunea ca-i voru predă fortificările impreuna cu tesaurulu si provisoriile. Oferta fu acceptata si in diu'a de 27, tôte societate, remasitie de 900 europeni, din care 2/3 erau femei si copii, se indreptă spre a se imbarca in bârcile preparate. Inse déjà alte prepartări erau facute, si d'abia sermanii se aflau in bârci, ca se deschise asupră loru unu focu de flinta din ambele maluri, incău după forte putieni tempu jumetate din ei erau morti. Cei remasii fura apucati si tăriti inapoi la Cawnpore. Ací barbatii fura indata macelariti si femeile si copiii pusii intr'o casa care mai inainte servea pentru adunări. Ce suferintie li s'au infligatu acolo nici unu supravietuitoriu n'a potutu sa relateze posteriei. A dou'a di de dimineti'a Nana află ca Havelode este aproape de a-si forța unu drumu la Cawnpore, si ca este necesariu pentru densulu a se retragă. Imediat dete ordinu sa se omore toti căti erau princi; cinci calai fura trimisi la casa si seversira dram'a grozava de macelu dela Caw-

pore. Dupa ucidere sîu aproape de terminarea macelului, tôte corpurile fura aruncate intr'unu putiu si căti-va copii cari scapara de sub sabia fura aruncati dupa ei.

De atunci Nana disparu si scapă in diu'a prinderei de tôte cursele si urmaririle.

* * * *Superstition*. Unu pazitoriu de gara alu statiunii Frisacu din Austria, trimis pe fiului seu la scola. Neintorcându-se insa la timpul obicinutu a casa, tatalu seu, ingrijit se duse sa'lui copil; apropiandu-se de locul de unde provenia sgomotul, vede cu grăza pe copilulu seu legat si desbracatu, lungit pe pamant. Pe corpul copilului era ingenunchiatu unu omu strenterosu că in vîrstă de 39 ani si tienendu unu cutit, gata a rapi viața copilului.

Parintele s'arunca indata asupră acestui selbaticu, se incinse o luptă intre amendoi, in care tatalu copilului fu greu rănitu. Acestu din urma strigându in gur'a mare ajutoriu, mai multi omeni s'apropiera si pusera mână pe criminalulu.

Intrebău apoi ce voiă sa faca cu copilulu, respunse ca i s'aru fi spusu, deca cine-va posedă inimă unui copil in etate de vr'o diece ani, taiata din corpul viu alu copilului inocentu, pote deveni nevedutu, comitându ori-ce crima aru voi.

Raportu comercial.

Sabiu 3 Novembre n. Grâu 4 fl. 87 xr. frumos, 4 fl. 53 xr. mestecat, 4 fl. 20 xr. cinalit. infer.; secară 3 fl. 40 xr. pâna 3 fl. — orzu fl. 3; ovesu 1 fl. 53 pâna 1 fl. 80 xr.; cuenru (porumb) 2 fl. 93 xr.; cartof 1 fl. 8 xr. galăt'a austriaca.

Cânep'a — fl. maj'a. Lintea 6 fl. — xr.; mazarea 6 fl. — xr., Fasolea 6 fl. 67 xr.

Fenu legatu — fl. 85, nelegatu — fl. 80 xr., paie lungi 60 xr., scurte 50 xr., maj'a.

Lemne de focu 8—9 fl. stang. anstr. Carnea de vita 18—20 cr. p., de porcu 28 xr. Undrea 79 xr. pâna la 1 fl. 20 cup'a.

La Nru 395|1874.

Concursu.

Cu permisiunea veneratului Consistoriu archidiocesanu din 19 Septembrie a. c. Nr. 2056[B. cons. 894 pentru ocuparea statiunii de capelanu lângă neputinciosulu parochu Simeonu Tatul dela Altin'a, se scrie prin acăsta concursu pâna la 8 Novembre a. c.

Emolumentele suntu:

a) Venitulu de pre portiunea canonica de 7 1/2 jugere, pamantu aretoriu si de tenatiu.

b) Dela 60 familii căte o di de lucru si căte unu caru de gunoiu.

c) Dela 125 familii stola indatinata, iera tôte impreuna dupa calcululu de mediulocu dau unu venit anuale de 200 fl. v. a.

Doritorii de a ocupă acăsta statiune au a-si asterne petitiunile loru pâna la diu'a de mai susu la subscrisulu, provideuti cu documentele recerute de Statutulu organicu § 13.

Norichu in 6 Octombrie 1874.

In contielege cu comitetulu parochialu respectivu.

G. Mai eru
Adm. ppescu.
3—3

Concursu.

De ore ce in urma publicării concursului din „Telegr. Rom.“ Nrii 64, 65, si 67 nu s'au ivit nici unu concurentu pentru ocuparea postului de invetitoriu secundariu la scola populara din Codlea amesuratu §-loru din statutulu organicu, — asi se publica acuma concursu din nou pentru ocuparea aceluia cu care este impreunat unu salariu de 175 fl. v. a.

Doritorii de a ocupă acestu postu trebuie că sa fie români gr. or. si sa-si produca atestate conformu §§ loru statutului organicu.

Comitetulu parochialu in contielege cu scaunulu ppescu alu Branului.
3—3
Ioanu Comisca.